

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2024

MICHAELA JELÍNKOVÁ

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Ochrana úspor před inflací
Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Michaela Jelínková**
Osobní číslo: **E21557**
Studijní program: **B0412A050011 Finance**
Téma práce: **Ochrana úspor před inflací**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je navrhnout varianty zhodnocování volných finančních prostředků prostřednictvím spořicí a termínovaných bankovních vkladů a s využitím výpočtu reálné úrokové míry.

Osnova:

- Popis vybraných vkladových produktů.
- Porovnání spořicí účtů u vybraných bank.
- Porovnání termínovaných vkladů u vybraných bank.
- Porovnání reálné úrokové míry u vybraných produktů s mírou inflace.
- Vlastní zhodnocení a doporučení.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ČERNOHORSKÁ, Liběna. *Komplexní pohled do bankovního světa*. Vydání druhé. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2017, 170 s. ISBN 978-80-7560-094-3.
ČERNOHORSKÝ, Jan. *Finance: od teorie k realitě*. Praha: Grada Publishing, 2020, 460 s. Finance. ISBN 978-80-271-2215-8.
JANDA, Josef. *Spořit nebo investovat?*. Praha: Grada, 2011, 167 s. ISBN 978-80-247-3670-9.
SYROVÝ, Petr. *Investování pro začátečníky*. 4., zcela přepracované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2022, 144 s. ISBN 978-80-271-3458-8.
ŠOBA, Oldřich a Martin ŠIRŮČEK. *Finanční matematika v praxi*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2017, 330 s. Partners. ISBN 978-80-271-0250-1.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Jan Černošský, Ph.D.**
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2024**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jan Černošský, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2023

Prohlašuji:

Práci s názvem Ochrana úspor před inflací jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 04. 2024

Michaela Jelínková v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Janu Černohorskému, Ph.D. za jeho trpělivost, ochotu a odborné rady, které mi pomohly při vypracování.

ANOTACE

Cílem bakalářské práce je navrhnout varianty zhodnocování volných finančních prostředků prostřednictvím spořicích a termínovaných bankovních vkladů a s využitím výpočtu reálné úrokové míry. Práce vychází z vymezení základních pojmů spojených se spořením. Dále se práce zabývá porovnáním spořicích účtů a termínovaných vkladů z nabídky vybraných obchodních bank. Nalezení ochrany úspor před inflací spočívá ve srovnání míry inflace se zhodnocením vybraných modelových částek. Vlastní hodnocení obsahuje ucelený pohled na výběr mezi spořicí a termínovaným účtem a je také doplněn o doporučení.

KLÍČOVÁ SLOVA

spořicí účet, termínovaný vklad, inflace, úroková sazba, zhodnocení, spoření

TITLE

The Protection of Savings Against Inflation

ANNOTATION

The aim of the bachelor's thesis is to propose variants for investing free financial resources through savings accounts and fixed-term deposits offered by selected commercial banks, utilizing the calculation of the real interest rate. The thesis starts by defining the basic terms related to saving. Furthermore, it focuses on comparing savings accounts and fixed-term deposits offered by selected commercial banks. Finding protection for savings against inflation involves comparing the inflation rate with the appreciation of selected model amounts. The evaluation provides a comprehensive view of the choice between a savings account and a fixed-term deposit, supplemented by recommendations.

KEYWORDS

savings account, time deposit, inflation, interest rate, appreciation, savings

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK	9
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK.....	10
ÚVOD	11
1 Charakteristika depozitních produktů	13
1.1 Spořicí účet.....	13
1.2 Termínovaný účet.....	14
1.3 Další depozitní produkty	15
1.4 Pojištění vkladů	18
1.5 Úročení vkladů	19
1.5.1 Úroková sazba	19
1.5.2 Úrokové období.....	20
1.6 Inflace.....	21
2 Vybrané instituce a jejich depozitní produkty.....	22
2.1 Porovnání spořicích účtů a termínovaných vkladů vybraných bank.....	23
3 Porovnání reálné úrokové míry u vybraných produktů s mírou inflace.....	32
3.1 Modelový příklad 1	35
3.2 Modelový příklad 2	36
3.3 Modelový příklad 3	38
4 Vlastní zhodnocení a doporučení	41
ZÁVĚR.....	43
POUŽITÁ LITERATURA.....	46

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Tabulka 1 Průměrná roční inflace v letech 2013 až 2022	21
Tabulka 2 Porovnání spořicíh účtů	24
Tabulka 3 Porovnání termínovaných vkladů.....	26
Tabulka 4 Ratingové kategorie.....	29
Tabulka 5 Přehled důvěryhodnosti vybraných bank	30
Tabulka 6 Nominální a reálná úroková míra v roce 2014, 2022, 2024	34
Tabulka 7 Modelový příklad 1	35
Tabulka 8 Modelový příklad 2	37
Tabulka 9 Modelový příklad 3	39

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČBA	Česká bankovní asociace
ČNB	Česká národní banka
ČS	Česká Spořitelna
ČSOB	Československá obchodní banka
ECB	Evropská centrální banka
p.a.	za rok
S&P	Standard and Poor's

ÚVOD

Volné finanční prostředky jsou nedílnou součástí osobních financí každého jednotlivce či domácnosti. Jejich efektivní zhodnocení a správa jsou klíčové pro dosažení osobní finanční stability a dosažení dlouhodobých cílů.

V dnešní době nabízí finanční instituce širokou škálu možností, kam uložit dočasně volné finanční prostředky neboli úspory. Jedním z oblíbených způsobů spoření jsou spořicí účty a termínované vklady, které umožňují zhodnocení prostředků podle úrokové sazby a mohou sloužit jako finanční rezerva.

Zároveň je k dispozici mnoho finančních institucí, které tyto produkty nabízejí. Mezi ně patří banky a družstevní záložny, které často tyto produkty propagují prostřednictvím různých reklamních kanálů jako jsou například televizní a internetové reklamy nebo tištěná média.

Toto téma je důležité a aktuální hlavně pro ty, kteří se v době ekonomické nejistoty, jako byla například pandemie, obrací k bezpečnějším možnostem zhodnocení svých úspor. Spořicí účty a termínované vklady patří mezi téměř bezrizikové investiční možnosti a také díky jejich dostupnosti, podmínkách a vyšší likvidnosti jsou pro mnoho lidí považovány za ideální nástroj ke zhodnocení dočasně volných finančních prostředků.

Cílem této práce je navrhnout varianty zhodnocování volných finančních prostředků prostřednictvím spořicíh a termínovaných bankovníh vkladů a s využitím výpočtu reálné úrokové míry. Při zpracování bakalářské práce budou použity data z veřejně dostupných zdrojů, systémů a databází.

Ke splnění hlavního cíle si nejdříve představíme problematiku depozitních produktů bank, které představují důležitou součást finančního trhu a nabízejí klientům různé možnosti uložení finančních prostředků s různými charakteristikami a výnosností. V úvodu se zaměříme na význam a důležitost depozitních produktů. Zdůrazníme jejich různorodost a flexibilitu. Dále si stručně představíme druhy těchto produktů a následně konkrétněji spořicí účty a termínované vklady, na které je tato práce zaměřena. Rovněž se zaměříme na aspekty spojené s depozitními produkty, jako je úročení vkladů, pojištění vkladů a inflace, které mají vliv na rozhodování klientů a výnosnost investic. Následně se zaměříme na představení vybraných institucí a jejich depozitních produktů – konkrétně spořicíh účtů a termínovaných vkladů, které budou následně porovnány. Bude vyhodnoceno, které z těchto produktů budou pro klienta nejprívětivější z pohledu několika kritérií. Poté je nutné porovnat reálné úrokové

míry u vybraných produktů s mírou inflace v podobě tří modelových příkladů. Úkolem této kapitoly bude zdůraznění sledování reálné úrokové míry, které bere v úvahu nejen nominální úrokovou sazbu, ale také míru inflace, což umožňuje klientům lépe posoudit skutečnou výnosnost svých investic a udržet si kupní sílu svých úspor v čase. Představíme si modelové příklady, které budou ilustrovat praktické využití porovnání nominální a reálné úrokové míry. Proto se tyto příklady budou pohybovat v různých obdobích, kdy bude míra inflace na vysoké úrovni, na inflačním cíli a na nízké úrovni, aby mohly demonstrovat, jak může být reálná výnosnost ovlivněna inflací a jak klienti mohou efektivně rozdělit své finanční prostředky. Závěr práce bude orientovaný na vlastní zhodnocení a doporučení pro klienty při volbě mezi spořicí účet a termínovaným vkladem v závislosti na ekonomických podmínkách a dlouhodobých finančních plánech.

1 Charakteristika depozitních produktů

Dříve než přejdeme k charakteristice konkrétních vybraných depozitních produktů, je nezbytné definovat, co vlastně depozita jsou. V oblasti bankovníctví depozita označují vklad nebo uložení finančních prostředků ve finanční instituci. Podle Poloučka (2013, s. 336) jsou depozita u finančních institucí převážně krátkodobá a vysoce likvidní, je vlastně možno je kdykoli vypovědět bez obav z velkých ztrát.

Finanční instituce mají v současnosti širokou nabídku produktů. Tato kapitola bude popisovat několik vybraných depozitních produktů. Hlavně se ale zaměří na spořicí a termínovaný účet. Oba tyto produkty sdílejí několik rysů ale i odlišností. Spořicí a termínované účty jsou jedním z nástrojů pro zhodnocení peněz a zároveň ochranu úspor před inflací. V této kapitole se proto zaměřím na klíčové vlastnosti těchto depozitních účtů včetně pojištění vkladů, úrokové sazby, úrokového období a vlivu inflace. Všechny tyto aspekty mohou ovlivňovat rozhodování jednotlivců při správě svých peněžních prostředků a výběru vhodného produktu, který by ochránil jejich úspory.

1.1 Spořicí účet

Jak uvádí Nováková a Sobotka (2011, s. 174) „*spořicí účet je dobrým kompromisem mezi běžným účtem a termínovaným vkladem.*“ Spořicí účet obvykle slouží ke zhodnocování volných finančních prostředků, které jsou zpravidla úročeny vyšší úrokovou sazbou, než je na běžném účtu, k němuž je často právě spořicí účet sjednáván jako doplněk. Právě kvůli minimální až nulové úrokové sazbě se jednotlivcům nevyplatí nechávat na běžném účtu svoje finanční rezervy, kterým vlivem inflace klesá reálná hodnota. Úroková sazba závisí na délce výpovědní lhůty a výši disponibilního zůstatku. V porovnání s jinými investičními produkty je úroková sazba nižší. Velikosti úrokové sazby a podmínky pro založení je samozřejmě značně rozdílná u různých poskytovatelů. Zatímco některé banky nabízí zhodnocení v řádu desetin procent, některé naopak poskytují zajímavý úrok, někteří poskytovatelé vyžadují minimální zůstatek na účtu, jiné nikoliv.

Spořicí účet tedy funguje tak, že jakmile má vkladatel založený spořicí účet, může na něj vkládat peníze podle svých potřeb. Ať už fyzicky na pobočce banky, bankomatem nebo převodem z jakéhokoliv jiného účtu i od jiných osob. Tento účet poskytuje snadný přístup k uloženým penězům. To znamená, že peníze můžeme nejen kdykoli vkládat, ale i stáhnout a převést, což zajišťuje vysokou likviditu. Stav našeho účtu je možné sledovat prostřednictvím výpisů, internetového bankovníctví nebo mobilních aplikací, což usnadňuje získávání přehledu provedených transakcí.

Podmínky spořicího účtu jsou u každé z banky individuální, a proto je nutné nejdříve prozkoumat nabídky před konečným výběrem, kde sjednat spořicí účet. Je potřeba se zaměřit na tyto aspekty:

- úročení;
- minimální vklad nebo minimální zůstatek;
- poplatky za založení a vedení účtu apod.

Zásadní a již zmíněnou výhodou spořicíh účtů je vyšší úroková sazba než na běžném účtu. Tento depozitní produkt je také spojen s nízkým rizikem, díky zákonnému pojištění vkladu. Peníze jsou neustále k dispozici stejně jako na běžném účtu. Zakládání a vedení účtu jsou obvykle bez poplatků, nejsou ani vyžadovány pravidelné vklady. Přístup k tomuto účtu je usnadněn prostřednictvím internetového bankovníctví, což zajišťuje snadný převod peněz. Mezi nevýhody lze zařadit porovnání úrokové sazby s jinými investičními produkty, vůči kterým je nízká kvůli bezrizikovosti. Za další nevýhodu lze považovat danění výnosu z úroku, které klienti získávají. Jsou považovány za příjem fyzických osob, a tak podléhají daňové povinnosti a podle zákona jsou zdaněny 15% sazbou. O daně se ale klient starat nemusí, protože na účet dorazí již zdaněná částka (Bankovní účty, 2023a; ČSAS, 2024).

1.2 Termínovaný účet

Termínovaný účet je dalším bankovním produktem vhodným pro zhodnocení volných finančních prostředků. Podle Revendy a kol. (2002, s. 151) jsou termínované vklady na pevnou a zpravidla větší částku, kterou klient ukládá u banky za účelem vyššího úrokového výnosu s tím, že se po sjednanou dobu dobrovolně vzdává možnosti disponovat s vkladem. Termínované vklady můžeme dělit podle různých kritérií. Podle doby trvání:

- krátkodobé – doba trvání do 1 roku;
- střednědobé – doba trvání od 2 do 4 let;
- dlouhodobé – sjednané na dobu delší než 4 roky.

Dále se vklady dá dělit podle měny:

- vklad v českých korunách;
- vklad v cizí měně.

Podle typu úroku můžeme termínované vklady rozdělit na:

- fixní – pevná úroková sazba neměnná po celou dobu vkladu;
- variabilní – pohyblivá úroková sazba, která se mění podle situace na trhu a sazeb vyhlášených ČNB.

Termínované vklady lze také dělit podle možnosti předčasného výběru na:

- vklad na dobu určitou;
- vklad s výpovědní lhůtou.

Hlavním rozdílem mezi nimi je, že termínovaný vklad na dobu určitou neboli termínovaný vklad s pevným termínem se sjednává na určitou dobu, možný sjednat i na přesně stanovený den a za stanovenou úrokovou sazbu. Termínovaný vklad s výpovědní lhůtou nevyžaduje předem sjednanou dobu, na kterou si klient vkládá finanční prostředky. Klient může vložené peníze vybrat pouze po vypovězení vkladu nebo jeho části a až po uplynutí určené výpovědní lhůty. Doba výpovědní lhůty se u jednotlivých finančních institucí liší. Při výběru peněz dříve mohou být bankou požadovány určité poplatky nebo sankce. Je důležité si pečlivě přečíst podmínky smlouvy, protože náhrada může být stanovena různými způsoby například formou procentuálních penále, fixních poplatků nebo ztráty úroků (Černohorská, 2015). Jak Nováková a Sobotka (2011, s. 175) uvádí „v konečném důsledku klient ztratí drtivou většinu úroků a u některých bank může dokonce ztratit i část vložené částky.“

K výhodám patří velikost úrokové sazby, protože je výrazně větší než u běžných účtů a často je bezplatně dostupný bez zařízení nebo vedení. Přináší jistotu pojištění vkladu ekvivalentu 100.000 eur. Jeho správa je jednoduchá díky výpisům. Ve většině případů je úroková sazba neměnná po celou dobu vkladu a často neexistuje maximální limit zůstatku. Naopak za nevýhodu můžeme považovat minimální vklad nařazený bankou. Během doby trvání je vklad nelikvidní a banka obvykle stanovuje pravidla pro předčasný výběr. Další peníze nelze během trvání vkladu na termínovaný vklad přidávat. Stejně jako u spořicího účtu jeho výnosy z úroků podléhají srážkové dani se sazbou 15 %, který odvede banka (Bankovní účty, 2023b; ČSAS, 2024).

1.3 Další depozitní produkty

Kromě spořicího účtu a termínovaného vkladu existuje celá řada dalších depozitních produktů. Mezi tyto produkty patří například:

- vklady na viděnou;
- vkladní knížky;
- vkladové listy;
- stavební spoření;
- bankovní dluhopisy;

- hypoteční zástavní listy;
- nebo depozitní směnky.

Každý z těchto produktů nabízí něco jiného a mohou vyhovovat různým finančním potřebám a cílům klientů. Tato široká nabídka umožňuje klientům určitou flexibilitu při výběru produktu, který nejlépe odpovídá jejich konkrétním požadavkům a preferencím. V následujících podkapitolách si tyto produkty stručně charakterizujeme.

Vklady na viděnou, vklady na požádání nebo běžné účty jsou finanční transakce, při kterých klienti vkládají své peníze na běžný účet u banky. Jsou kdykoliv dostupné k vybrání, proto je tento typ vkladů nazýván "na viděnou", protože peníze jsou okamžitě k dispozici a klienti je mohou používat k provádění plateb a transakcí, aniž by museli čekat na jakoukoliv dobu vázanou smlouvou nebo termínem.

Vyznačují se velmi nízkou a stabilní úrokovou sazbou. Banky profitují z pozdějšího připisování peněžních prostředků při provádění platebních transakcí tzv. float zisk, kdy banky přes noc uloží peníze u jiné banky nebo centrální banky. Také dochází k nárůstu „sedliny“, což je část vkladu, která zůstává bance trvale k dispozici, protože například klienti obvykle nevyčerpají zcela své zůstatky na běžných účtech (Černohorský, 2020, s. 363).

Vkladní knížky představují důležitý dokument poskytovaný bankou, který slouží jako potvrzení o provedených vkladech na bankovní účet. Klient tuto knížku získává obvykle při prvním vkladu peněz na účet. Bankovní pracovníci mají za úkol do této knížky pečlivě zaznamenávat veškeré transakce spojené s účtem, včetně vkladů, výběrů, připsaného úroku a zůstatku na účtu.

Vkladní knížka je vhodná zejména pro dlouhodobé spoření, neboť umožňuje klientům sledovat vývoj jejich úspor a zhodnocení prostředků na účtu. Avšak je důležité si uvědomit, že tato knížka není určena pro běžné platební transakce. Na rozdíl od platebních karet či běžných účtů nelze s vkladní knížkou provádět běžné platby nebo výběry hotovosti z bankomatů.

V poslední době však pozorujeme pokles zájmu o vkladní knížky ze strany klientů. Tento trend je dán širší nabídkou depozitních produktů poskytovaných bankami a také změnami v preferencích klientů, zejména s ohledem na rozdílné potřeby a očekávání různých generací (Černohorská, 2015, s. 112).

Vkladové listy jsou finanční nástroje, které fungují podobně jako termínované vklady. Jsou to dluhopisy, které investoři nakupují od banky nebo jiné finanční instituce. Investor vkládá peníze na určitou dobu a výměnou obdrží vkladový list, který potvrzuje jeho investici a podmínky, jako je výše úrokové sazby a doba trvání vkladu. Vkladové listy bývají obvykle spojeny s pevně stanovenou dobou fixace peněz a jsou méně flexibilní než spořicí účty. Jsou vhodné pro ty, kteří chtějí zajistit určitý výnos z uložených finančních prostředků a jsou ochotni akceptovat omezení likvidity po dobu trvání vkladu.

Stavební spoření je forma spoření, která umožňuje jednotlivcům ukládat své peněžní prostředky určené na budoucí rekonstrukci, stavbu nebo jiné stavební úpravy jejich nemovitostí. Tento typ spoření je jedním z nejpopulárnějších a nejběžnějších spořicích produktů, který poskytuje finanční stabilitu a zabezpečení pro budoucí investice do nemovitostí.

Stavební spoření funguje jako účelová forma spoření, při které si klient dlouhodobě ukládá peníze u specializované banky nebo stavební spořitelny. Během období spoření má klient možnost čerpat státní podporu, což může zvýšit celkové zhodnocení úspor. Po ukončení období spoření získá klient nárok na úvěr ze stavebního spoření, pokud splní stanovené podmínky, jako je například dosažení určité výše úspor či doba spoření. Stavební spoření poskytuje klientům možnost plánovat a financovat různé stavební projekty bez nutnosti hledání externího financování nebo úvěrových zdrojů s vyššími úrokovými sazbami.

Bankovní dluhopisy cenné papíry, které vydávají banky jako forma dlouhodobého financování svých činností. Jsou obvykle považovány za bezpečnější investici, protože jsou podporovány bankovním kapitálem a aktivy. Investoři získávají z bankovních dluhopisů pravidelný příjem z úroků a mohou mít jistotu, že svůj původní kapitál obdrží zpět po splatnosti dluhopisu.

Hypoteční zástavní listy, dle Jandy (2011, s. 78) „*hypoteční zástavní listy představují pro určitou část bankovních klientů vítaný spořicí nástroj, který je dostatečně zajištěn. I když jsou hypoteční zástavní listy uvedeny v kapitole o spoření, jedná se o investiční nástroj, který spadá do investičních nástrojů.*“

Hypoteční zástavní listy jsou emitovány pouze bankami se speciální licencí k vydávání těchto cenných papírů a jsou zajištěny zástavním právem na nemovitost. Tato zástavní práva slouží jako záruka pro investory, což činí hypoteční zástavní listy relativně málo rizikovými. Jejich výnos bývá obvykle nižší ve srovnání s jinými investičními nástroji.

Důležitou vlastností hypotečních zástavních listů je jejich dobře sekundárně obchodovatelná povaha, což znamená, že mohou být snadno koupeny a prodány na trhu. Navíc úrokové výnosy z těchto listů obvykle nepodléhají dani z příjmů, což může být další výhoda pro investory (Černohorská, 2015, s. 115).

Depozitní směnky jsou krátkodobé dluhopisy, které vydávají banky nebo jiné finanční instituce. Tyto směnky mají obvykle kratší dobu splatnosti. Jsou to závazky banky k vrácení určité částky peněz včetně úroků investorovi, který ji drží. Depozitní směnky bývají často využívány bankami k získání krátkodobých finančních prostředků od investorů. Investoři je pak mohou využít jako krátkodobou investici s jistou mírou stability a likvidity. Bývají považovány za bezpečnou investici, protože jsou zajištěny bankou a mají často nižší riziko než jiné typy dluhopisů.

1.4 Pojištění vkladů

„Podle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách jsou všechny vklady, a to včetně úroků (v českých korunách i v cizí měně) pojištěny, pouze pokud jsou klienti – majitelé těchto vkladů řádně identifikováni“ (Kalabis, 2012, s. 33). Z toho vyplývá, že banka musí disponovat veškerými informacemi o vkladateli, včetně celého jména, adresy a rodného čísla. Vklady klientů, kteří těmito informacemi nedisponují, nemají nárok na náhradu za strany Fondu pojištění vkladů v případě, že dojde ke krachu banky. Základní princip pojištění je zajistit, že klient bude v případě neschopnosti banky splatit vklady odškodněn v souladu s předpisy.

V případě termínovaných a spořicí vkladů klient obdrží 100% náhradu svých vkladů, ale jen tehdy, když nepřesáhly částku 100 tisíc eur. Limit je daný v eurech, a proto je nutné si dávat pozor na směnný kurz k domácí měně. Pokud má klient u jedné banky více druhů účtů, výše peněžních prostředků se pro tuto hranici sčítají (MONETA, 2023a).

Zákonem je také dáno, že právnické osoby a podnikatelé mají nárok na pojištění vkladů. Banka opět musí mít k dispozici dostatečné informace pro identifikaci majitele vkladu, zejména identifikační číslo a adresu sídla firmy. V případě potřeby jsou náhrady za vklady vypláceny ze zdrojů Fondu pojištění vkladů. Financování tohoto fondu je zajištěno prostřednictvím příspěvků poskytovaných samotnými bankami, pobočkami zahraničních bank, stavebními spořitelny a družstevními záložnami. Tyto instituce přispívají na základě podílu, který je odvozen z výše pojištěných vkladů.

Pro vklady vedené v pobočkách zahraničních bank platí, že *„tyto vklady jsou pojištěny u systému pojištění vkladů v zemi, ve které má sídlo mateřská banka. Minimální úroveň pojištění vkladů je*

v zemích Evropské unie, stejně jako v České republice, stoprocentní pojištění vkladu, maximálně však 100 tisíc eur.“ (Janda, 2011, s. 37).

1.5 Úročení vkladů

Pro spořicí a úvěrové produkty je úroková sazba velmi důležitá. U spořicích produktů jde o výnos ze svých peněžních prostředků. Naopak u produktů úvěrových představuje hodnotu, kterou zaplatíme navíc za vypůjčení finančních prostředků. Úročení vkladu je jedním z důvodů vkládání peněz do banky, protože nabízí zvýšení uložené částky o úrok, který představuje přínos nebo odměnu, kterou dostane klient od banky za využití jejich služeb. Výše úroku se odvíjí od velikosti úrokové sazby a časového období uložení peněz neboli doby úročení.

1.5.1 Úroková sazba

Tato sazba představovaná poplatkem, obvykle ročním, je placená dlužníkem věřiteli za určité časové období. Slouží ke kompenzaci věřitelovy oběti vyplývající ze ztráty možnosti okamžitě použít peníze, ke kompenzaci inflačního znehodnocení kupní síly během doby používání peněz a ke kompenzaci rizika spojeného s půjčením peněz. (ČBA, 2023) Úroková sazba udává, o kolik se změní vložené nebo půjčené prostředky za určitý čas. Úroková sazba se udává v procentech. Nejčastěji se používá roční úroková sazba se zkratkou p.a. neboli per annum, ale objevuje se připsování úroků denně (p.d.), měsíčně (p.m.), čtvrtletně (p.q.) nebo pololetně (p.s.). Pro vklady může být stanovena fixní nebo pohyblivá úroková sazba.

Fixní úroková sazba je před podpisem smlouvy a po celou dobu vkladu pevně stanovena po určité fixní časové období. Případné změny sazby se řeší pomocí smlouvy mezi finanční institucí a klientem. Vyplatí se klientovi tehdy, když se v blízkém časovém horizontu očekává růst sazeb. Banky fixaci sazby provádí na maximálně pět let (Banky.cz, 2023a).

Na rozdíl od pevné úrokové sazby může pohyblivou sazbu kdykoliv banka měnit. Výše pohyblivé úrokové sazby závisí především na vývoji trhu a úrokových sazbách vyhlášených Českou národní bankou (ČNB). Když dojde ke změně, banky na tuto změnu zareagují snížením nebo zvýšením sazby. Podle Sobíška, hlavního ekonoma Bank Austria Creditanstalt, je velkou výhodou pohyblivé sazby to, že klient platí (nebo dostává) úroky v závislosti na situaci na trhu. Pokud sazby na mezibankovním trhu rostou, je výhodná pro klienty s vkladem. Jejich sazba se tak dostane nad úroveň pevné sazby, která není na situaci na trhu nijak vázaná (Peníze.cz, 2001).

Mezi faktory, které ovlivňují výšku úrokových sazeb, které nabízí banka klientům, můžeme zařadit například:

- nabídka peněz a poptávka po nich;
- základní úroková sazba České národní banky;
- výška úrokových sazeb konkurence;
- strategie instituce a finanční pozice;
- vývoj cen surovin (potravin, ropy, zemního plynu atd.);
- mimoekonomické faktory například v podobě přírodní katastrofy, pandemie apod.;
- vývoj inflace a devizového kurzu.

1.5.2 Úrokové období

Úrokové období je časový úsek, po které je úrok připisován k zůstatku na účtu. Již ve smlouvě je toto období definováno, protože to ovlivní způsob výpočtu úroku. Jedním z členění úrokového období je na polhůtní a předlhůtní. Rozdíl mezi nimi je především v tom, kdy se úrok vyplácí a z jaké hodnoty jsou úroky počítány. Při předlhůtním úročení je úrok vyplácen na začátku úrokového období. Tento typ najdeme u jednoduchého úročení. Polhůtní úročení se naopak vyplácí na konci úrokového období a úroky jsou počítány ze současné hodnoty kapitálu, vyskytuje se například na bankovních účtech apod.

Během úrokového období je třeba v rámci daného vztahu upravit všechny proměnné, které jsou s ním spojeny. Je odlišné počítání úroků do jednoho roku nebo zcela jiného dlouhodobého období. Úročení se totiž člení na dva typy úročení – úročení jednoduché a složené. Jednoduché nebo krátkodobé úročení se zpravidla používá při výpočtech, kdy uvažujeme část jednotkového období. Při jeho výpočtu je využita aritmetická posloupnost. Pro jednoduché úročení se ve finanční matematice využívají teoretické varianty délky úročení v rocích:

- německý standard – označovaný 30E/360, každý měsíc má 30 dní a každý rok 360 dní;
- americký standard – 30A/360, využívá 30 dnů v měsíci a 360 dní v roce, na rozdíl od 30E/360 pokud období končí 31. v měsíci, bere tento měsíc jako 31-denní;
- francouzský standard – ACT/360 počítá se skutečným počtem dní v měsíci a s 360 dny v roce;

- anglický standard – ACT/365 na rozdíl od francouzského standardu tento standard počítá v roce s 365 dny, přestupný rok počítá s 366 dny.

Složené úročení se používá při výpočtech, kdy uvažujeme více celých jednotkových období. Při dlouhodobém na rozdíl od jednoduchého úročení se jako základ pro výpočet úroku považuje původní částka a přičtené úroky předcházejících období. Toto úročení lze také popsat jako pojem, kde peníze, které jsou vloženy, produkují úroky, a tyto úroky jsou poté připisovány ke kapitálu. Tím dochází k růstu celkového množství peněžních prostředků. Tento proces umožňuje v dlouhodobém časovém horizontu kapitálu růst a ukazuje sílu úroků z úroků (Šoba a kol., 2013).

1.6 Inlace

Podle Černohorského (2020, s. 164) definujeme inflaci jako proces trvalého růstu cenové hladiny, který je spojen s nadměrnou emisí peněz. Inlace má zásadní dopad na hodnotu peněz a úspor a představuje skrytou hrozbu. Tento růst může mít několik důsledků. Jedním ze zásadních při rozhodování je ztráta hodnoty úspor. V ideálním případě by měly úroky pokrýt inflaci a vydělat o něco navíc. V období vzrůstající inflace většinou dochází i ke zvyšování úrokových sazeb. Avšak to se v posledních letech, kdy je inflace vysoká, nedaří. To znamená, že aktuálně je možné uzavřít spořicí nebo termínovaný účet s úrokem, který nepokryje současnou míru inflace, a i když se peníze zhodnocují, úspory ztrácí svou hodnotu. V následující tabulce číslo 1 je zobrazena průměrná roční inflace v letech 2013 až 2022.

Tabulka 1 Průměrná roční inflace v letech 2013 až 2022

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inlace (%)	1,4	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8	3,2	3,8	15,1

Zdroj: ČSÚ, 2024

Tabulka obsahuje data o míře inflace v procentech pro každý rok od roku 2013 do roku 2022. Inlace je míra, která měří růst cen zboží a služeb v ekonomice a je klíčovým ukazatelem pro sledování cenové stability. Od roku 2013 do roku 2015 byla průměrná míra inflace poměrně nízká, přičemž v roce 2015 dosáhla pouze 0,3 %. Postupně se však zvyšovala a dosáhla vrcholu v roce 2022, kdy činila výrazných 15,1 %. Tato tabulka poskytuje ucelený přehled o vývoji inflace v České republice během sledovaného období.

2 Vybrané instituce a jejich depozitní produkty

V České republice je na finančním trhu zastoupeno mnoho bank, které nabízejí širokou škálu depozitních produktů. Česká národní banka klasifikuje banky na trhu podle velikosti bilanční sumy do tří kategorií: velké, střední a malé banky. Toto rozdělení je založeno na velikosti aktiv, které banky měly k dispozici v roce 2022. Takovýmto kritériem ČNB třídí banky do příslušných skupin, což pomáhá nejen při regulaci finančního trhu, ale také při posuzování stability a síly jednotlivých institucí na trhu.

Jako zástupce velkých bank byla zvolena Československá obchodní banka (ČSOB), která měla největší bilanční sumu 1805,6 miliard Kč. Byla založena státem již v roce 1964 a v roce 1999 byla privatizována, nyní je členem bankopojišťovací skupiny KBC. ČSOB působí jako univerzální banka, která poskytuje služby fyzickým osobám, malým a středním podnikům, korporátním a institucionálním klientům. Má rozsáhlou síť poboček a bankomatů po celé České republice. S dlouholetou historií, širokou nabídkou služeb se řadí mezi čtyři největší banky na tuzemském trhu (ČSOB, 2024a).

MONETA Money Bank s 387,5 mld. Kč byla zařazena do skupiny středních bank. MONETA byla založena v roce 1998 pod názvem GE Capital Bank. Se jménem jako známe dnes vstupuje na burzu a stává se ryze českou bankou až v roce 2016. Jejím hlavním cílem je poskytovat širokou škálu bankovních služeb a finančních produktů pro své klienty. Banka se zaměřuje na segment malých a středních podniků, firemních klientů a retailových zákazníků. Banka se snaží být moderní a inovativní bankou, která využívá moderní technologie a digitální kanály ke zlepšení zákaznické zkušenosti s bankou a efektivnějšímu poskytování služeb. Kromě toho se banka také angažuje v různých společenských a charitativních aktivitách k přispění k rozvoji komunity a podpoře udržitelného rozvoje (MONETA, 2024b).

Ze skupiny malých bank byla zvolena Trinity Bank se 64 mld. Kč v aktivech. Jedná se o banku, která je na českém trhu již 28 let, dříve pod názvem Moravský Peněžní Ústav. V roce 2018 instituce získala bankovní licenci a následně se přejmenovala na nynější název Trinity Bank. Specializuje se na privátní a korporátní bankovníctví. U fyzických osob se zejména zaměřuje na depozitní produkty a u podnikatelů a firem naopak na úvěrové produkty. Banka si klade za cíl poskytovat svým klientům personalizovaný přístup a kvalitní služby například v podobě individuálního finančního poradenství a podpory (Trinity Bank, 2024a).

Druhý zástupce malých bank je Oberbank AG, která sídlí v Linci v Rakousku. Byla založena v roce 1869 a od té doby se stala jedním z hlavních hráčů na rakouském trhu. V 70. letech Oberbank AG v rozšířila působnost i mimo svůj původní region horního Rakouska/Salcburska a od roku 2004 působí v ČR jako pobočka rakouské banky s bilanční sumou 52,8 mld. Kč za rok 2021 – banka zatím nezveřejnila bilanční sumu za rok 2022. Zaměřuje se na privátní a firemní klientelu. Klade důraz na osobní přístup a kvalitní služby pro své klienty. Pyšní se dlouholetou historií, stabilitou a spolehlivostí (Oberbank, 2024a; Banky.cz, 2024b).

I přesto že obě malé banky nejsou tak známé jako některé z velkých a středních bank, mají stabilní postavení na trhu a mohou nabídnout široký výběr bankovních služeb a finančních produktů pro své klienty, které jsou velice konkurenceschopné.

2.1 Porovnání spořicíh účtů a termínovaných vkladů vybraných bank

Tato podkapitola poskytne ucelený přehled depozitních účtů ve vybraných bankách a zhodnotí, která možnost je z pohledu tří faktorů nejvýhodnější. Hlavním kritériem bude výnosnost účtu neboli velikosti úrokové sazby, která je pro všechny klienty zásadní při rozhodování. Ta může představovat pro klienty určitou motivaci k ukládání svých finančních prostředků. Dalším sledovaným aspektem bude limit vkladu, který je především u termínovaných vkladů. Slouží například k ochraně finančních prostředků, konkurenci na trhu nebo snížení rizika v bankovním sektoru. Pro mnoho klientů je důvěryhodnost banky klíčovým faktorem při výběru depozitních produktů.

Jak je z následující tabulky číslo 2 se spořicími účty zřejmé, každá banka má v nabídce alespoň jeden spořicí účet. Zásadně se liší pouze v podmínkách založení nebo vedení účtu. Nejprve účty porovnáme podle prvního a druhého kritéria, z pohledu výnosnosti a limitu vkladu. Spojení těchto kritérií je v případě spořicích účtu logické, protože nebývají omezeny – omezení vkladu bylo objeveno pouze v jednom z jedenácti sledovaných účtů.

Tabulka 2 Porovnání spořicích účtů

Instituce	Název	Podmínky	Maximální dosažitelná úroková sazba % p.a.
ČSOB	Spoření s bonusem	Bez podmínek	2,30
	Spoření s bonusem Smart	Používat aplikaci ČSOB Smart a přihlásit se do ní min. jedenkrát za tři měsíce	3,30
	Spoření s bonusem Smart + karta	Jednou za tři měsíce se přihlásit do ČSOB Smart a pětkrát měsíčně zaplatit kartou	5,00
MONETA Money Bank	Active Bonus	Pouze pro oslovené stávající klienty	5,70
	Spoření/Spořito H	Bez podmínek	5,30
	Gold	Vedení platebního účtu Genius Gold	0,30
	Gold s úrokovým bonusem 1	Vedení platebního účtu Genius Gold a měsíční příjem na něj min. 35 000 Kč	0,70
	Gold s úrokovým bonusem 2	Vedení platebního účtu Genius Gold a měsíční příjem na něj min. 35 000 Kč	1,10
Oberbank AG	Spořicí účet	Individuální úroková sazba pro nové vklady v Kč	2,75
Trinity bank	Spořicí účet Úrok+	Bez podmínek	1,78
	Skvělý účet	Úroková sazba platí do výše vkladu 250000 Kč na nově zřízených účtech	6,28 > 250 000 Kč 5,68 < 250 000 Kč

Zdroj: Měšec.cz, 2024

Z tohoto přehledu můžeme vidět, že spořicí účet od Trinity bank Skvělý účet je nejvýhodnější ze všech sledovaných. Nabízí úrokovou sazbu 6,28 % p.a. při vkladu do 250 000 Kč na nově zřízených účtech. Při vkladech přesahující tuto částku banka úrokovou sazbu snižuje na 5,68 % p.a. a i přesto zůstává pořád nejlepší volbou. Jediný konkurenceschopný tomuto účtu je spořicí účet Active Bonus od MONETA Money Bank. Ten klientům nabízí sazbu nižší o 0,58 % p.a., tedy se dostává na 5,70 % p.a. Druhým účet od této banky, který nabízí poměrně vysokou úrokovou sazbu, je účet Spoření/Spořito H, která má 5,30 % p.a. Naopak

nejhorším spořicí účet se jeví všechny spořicí účty Gold od MONETA Money Bank. Tento typ účtu nabízí úrokové sazby pouze ve výši od 0,30 % p.a. do maximální 1,10 % p.a. Ostatní sledované účty mají podobné úrokové sazby, které nejsou nijak výrazné.

Co se týče podmínek, které limitují vedení či založení účtů, zdá se, že jsou opět účty Gold od MONETA Money bank nejsložitější k plnění. Všechny jsou spojeny s vedením platebního účtu Genius Gold, zároveň dva z nich mají ještě dodatečnou podmínku měsíčního příjmu, a to minimálně 35 000 Kč na účet. Další účty se složitějšími podmínkami jsou účty od ČSOB. Spoření s bonusem Smart vyžaduje použití aplikace ČSOB Smart a přihlášení se do ní minimálně jedenkrát za tři měsíce. Podobně to má i spořicí účet Spoření s bonusem Smart + karta, který má za podmínku přihlášení jednou za tři měsíce do ČSOB Smart a pětkrát měsíčně zaplatit platební kartou, kterou k tomuto účtu klient dostane. Zbytek účtů je buď bez podmínek nebo jsou je spojen s podmínkami, které jsou relativně přístupné a jednoduché.

V tabulce číslo 3 najdeme přehled nabízených termínovaných vkladů bank. Ty nabízejí velkou škálu možných dob splatnosti pro své termínované vklady. Aby však bylo porovnání mezi nimi smysluplné, byly zvoleny stejné doby splatnosti. U termínovaných účtů se úroková sazba odvíjí právě od délky doby uložení. Jak je vidět v tabulce, tak ve většině případů úroková sazba klesá s růstem délky splatnosti. Dalším faktorem ovlivňující velikost úrokové sazby je výše vkladu, v tabulce jsou zvoleny úrokové sazby s vkladem do 100 000 Kč

Tabulka 3 Porovnání termínovaných vkladů

Instituce	Název	Minimální/maximální vklad	Podmínky	Doba splatnosti	Úroková sazba % p.a.
ČSOB	Era poštovní termínovaný vklad	5 000; 9 000 000	1% srážka z výše předčasně vybírané částky	6 měsíců 1 rok 2 roky	5,00 5,00 0,05
	Termínovaný vklad – občané	5 000; -	1% srážka z výše předčasně vybírané částky	6 měsíců 1 rok 2 roky	5,00 4,00 0,05
MONETA Money Bank	Revolvingový termínovaný vklad	40 000; -	Srážka 2 % p.a. do konce původně sjednané doby z vybírané částky; min. 0,5 %, max. 6 %	6 měsíců 1 rok	4,50 4,00
	Jednorázový termínovaný vklad	40 000; -	Srážka 2 % p.a. do konce původně sjednané doby z vybírané částky; min. 0,5 %, max. 6 %	6 měsíců 1 rok 2 roky	4,50 4,00 0,15
Oberbank AG	Top Jistota	30 000; -	Při předčasné výpovědi části vkladu nebo zrušení vkladu bude sražena 1/2 úroků nahromaděných k předčasně vypovězené částce v okamžiku výběru	6 měsíců 1 rok	4,60 3,90
Trinity bank	Bonus +	0; -	Běžný účet	6 měsíců 1 rok 2 roky	1,95 2,05 2,20
	Vkladový účet	0; 30 000 000	Běžný účet	6 měsíců 1 rok 2 roky	0,40 0,40 0,40

Zdroj: Peníze.cz, 2024b

Po porovnání termínovaných vkladů při vkladu na šest měsíců máme dva vítěze. O první místo se dělí termínovaný vklad od ČSOB Era poštovní termínovaný vklad a Termínovaný vklad – občané. Oba nabízejí nejvyšší úrokovou sazbu 5,00 % p.a. Mají i stejné podmínky, které zahrnují minimální vklad 5 000 Kč. Zároveň je stanoven poplatek jednoho procenta z výše předčasně vybrané částky. Druhým nejlepším je účet Top Jistota, který má 4,60 % p.a. Oproti účtům od ČSOB je zde jen poplatek při předčasné výpovědi části vkladu nebo zrušení

vkladu, kdy bude sražena polovina úroků nahromaděných k předčasné vypovězené částce v okamžik výběru. Naopak mezi nejhorší se řadí Vkladový účet Trinity bank s 0,40 % p.a. Co se týče podmínek, jsou jedny z nejjednodušších, a to pouze podmínka mít běžný účet. Nejvýraznější podmínkou ze všech sledovaných účtů je u vkladů u MONETA Money Bank – minimální vklad 40 000 Kč a srážka 2 % p.a. do konce původně sjednané doby z vybírané částky, konkrétně minimálně 0,5 % a maximálně 6 %.

V případě vkladu na jeden rok jsou úrokové sazby nejvyšší opět u vkladu Era poštovní termínovaný vklad od ČSOB s 5,00 % p.a. Zhodnocení 4,00 % p.a. nabízí hned tři termínované vklady. Těmto účtům ze sledování konkuruje termínovaný účet od Oberbank AG s jen o desetinu procenta menší úrokovou sazbou 3,90 % p.a. Nejnižší úrokové sazby jsou znovu u vkladu banky Trinity bank. Účet Bonus + nabízí sazby 2,05 % p.a. a druhý účet Vkladový účet, který má zhodnocení pouze 0,40 % p.a. Jediným účtem, kterému se zvyšuje úroková sazba s delším uložením finančních prostředků je účet Bonus+ od Trinity bank, z počátečních 1,95 % p.a. na šest měsíců až na 2,20 % p.a. při dvouletém uložení. Zároveň nabízí i největší zhodnocení právě při vkladu na dva roky. Ostatní účty, které mají takto dlouhý vklad v nabídce, mají úrokové sazby do 0,5 % p.a., ve většině případů i mnohem nižší. Termínované účty banky ČSOB nabízí identickou úrokovou sazbu ve výši 0,05 % p.a., která je v porovnání s ostatními nejnižší.

Při pohledu na termínované vklady z pohledu limitů vkladu mají termínované vklady od ČSOB dané stejně velké minimální vklady 5 000 Kč. U Termínovaného vkladu – občané je zavedena stejná hodnota i jako podmínka minimálního zůstatku na účtu. Era poštovní pojištění nabízí maximální vklad 9 000 000 Kč. TOP JISTOTA od Oberbank AG požaduje nejméně 30 000 Kč počátečního vkladu, nejvyšší částka není stanovena. Jedinou podmínkou Trinity bank je vlastnit běžný účet v této bance. Nepožaduje žádný minimální vklad ani minimální zůstatek na účtu, což lze předpokládat za důvod malých úrokových sazeb. Nejvyšší možnou hodnotou, kterou lze uložit na Vkladový účet je 30 000 000 Kč na druhém účtu Bonus+ není maximální výše vkladu uvedena. U většiny termínovaných vkladů je určena horní hranice vkladu, ale ze zákona je pojištěn pouze ekvivalent 100 000 eur v přepočtu orientačně 2 500 000 Kč, samozřejmě nelze přesně určit hodnotu v domácí měně, protože se odvíjí od aktuálního měnného kurzu. Poté tady nastává otázka, co dělat, pokud je k dispozici větší finanční obnos. To nás odkazuje na již zmiňovanou důvěryhodnost banky. Je důležité si uvědomit, že pokud překročíme pojištěnou částku v jedné bance, přebytek nebude automaticky chráněn. Proto je podstatné pečlivě zvážit rozložení finančních

prostředků mezi různé banky tak, abychom minimalizovali riziko ztráty a maximalizovali ochranu našich vkladů.

Z pozorování tedy vyplývá, že nejvýhodnější spořicí účet pro klienta je účet od Trinity bank Skvělý účet s úrokovou sazbou 6,28 % p.a. pro vklady do 250 000 Kč na nově zřízených účtech. Tato sazba je mezi všemi uvedenými nejvyšší a zároveň nemá složité podmínky založení a vedení. Podmínky platí i v případě vkladu nad 250 000 Kč, který nabízí úrokovou sazbu 5,68 % p.a. MONETA Money Bank sice nabízí vyšší úrok, ale banka tento spořicí účet nabízí pouze vybraným klientům. Oba tyto účty přináší klientovi nejvyšší potenciální výnos z uložených finančních prostředků. V případě termínovaných účtů s vkladem do 100 000 Kč sdílí první místo účty od ČSOB. Obě varianty vyžadují minimální vklad a uplatňují 1% srážku z výše předčasně vybírané částky. Při vkladu na šest měsíců nabízí úrokovou sazbu 5,00 % p.a., zatímco při vkladu na rok je úrok 5,00 % p.a. nebo 4,00 % p.a. U vkladu na dva roky se nejvýhodnějším jeví termínovaný vklad od Trinity bank, která nabízí sazbu 2,20 % p.a. podmínkou je běžný účet u této banky, minimální vklad žádný nemá. Tyto termínované účty jsou vhodnou volbou pro klienty. Mají stabilní a nejvyšší nabízené úrokové sazby po celou dobu trvání vkladu. I když jsou všechny tyto účty spojeny s podmínkami, jsou poměrně jednoduché a mohou být dosaženy většinou klientů.

Na důvěryhodnost se lze dívat ze dvou pohledů. Subjektivním, což zahrnuje oblíbenost banky, počtem klientů a jejich hodnocení banky. Kapitál banky udává druhý pohled na věrohodnost banky. V našem případě mají všechny sledované banky licenci a podléhají dohledu a regulaci ČNB. Tato regulace zajišťuje, že se banky musí řídit pravidly a standardy pro ochranu klientů a stability trhu. Zároveň mají všechny banky dlouhou historii a dobrou pověst mezi klienty a veřejností. Zvláště v situacích, kdy půjde o větší finanční prostředky přesahující zákonem pojištěnou částku 100 000 eur, je důležité zvážit stabilitu a spolehlivost banky. Banky s dostatečným kapitálovým základem jsou schopny lépe absorbovat ztráty a mají menší pravděpodobnost finanční nestability.

Podle počtu klientů se řadí ČSOB na první místo se skoro 4,4 mil klientů. MONETA Money se svými 1,5 mil klientů zaujímá druhé místo z vybraných bank. Na třetím místě se umístila Trinity Bank, která má přes sto tisíc klientů, a na posledním místě je Oberbank AG s asi 17 tisíci klienty v České republice (Peníze.cz, 2023c). Toto hodnocení může reflektovat rozsah a rozšíření banky na trhu a počet klientů, kteří si vybrali danou banku pro své finanční potřeby.

Jako další pro hodnocení důvěryhodnosti můžeme vzít hodnocení nezávislé agentury. Standard & Poor's (S&P) je americká ratingová agentura, která publikuje finanční analýzy a výzkumy. Vydává hodnocení veřejných a soukromých společností. Je jednou ze státně uznaných statistických ratingových organizací. Hodnocení agentury S&P Global rating sleduje několik klíčových faktorů. Mezi tyto faktory patří velikost kapitálu a zisku, jejich riziko a financování a likvidita. Jednotlivé ratingové kategorie jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 4 Ratingové kategorie

Ratingová kategorie	Vysvětlení
AAA	Extrémně silná kapacita pro zaplacení svých závazků, je to nejvyšší udělované hodnocení
AA	Velmi silná schopnost dostát finančním závazkům
A	Silná schopnost dostát svých závazkům, ale do určité míry citlivá na ekonomické podmínky a změny v okolí
BBB	Přiměřená kapacita ke splnění závazků, ale více podléhající nepříznivým ekonomickým podmínkám
BB	Spekulativní stupeň – v blízké době je společnost méně zranitelná, ale čelí velké přetrvávající nejistotě ohledně nepříznivých obchodních, finančních nebo ekonomických podmínek
B	Zranitelnější vůči nepříznivým finančním a ekonomickým podmínkám, ale v současné době je schopna dostát závazků
CCC	V současné době zranitelná a závislá na příznivých obchodních, finančních a ekonomických podmínkách, aby mohla plnit finanční závazky
CC	Vysoce spekulativní, velice zranitelná společnost
C	V současné době vysoce náchylná k nezaplacení a očekává se, že konečná návratnost bude nižší u závazků s vyšším obnosem
D	Označuje prodlení s platbou u finančního závazku nebo porušení imputovaného slibu, používá se také při vyhlášení krachu a při podání návrhu na likvidaci

Zdroj: S&P Global Rating, 2024a

Hodnocení od AA až po C může být upraveno pomocí znaménka plus nebo mínus pro vyjádření relativního postavení v rámci hlavní ratingové kategorie (S&P Global Rating, 2024b).

Toto hodnocení poskytuje orientaci ohledně stability jednotlivých bankovních institucí. Vybrané banky jsou podle již zmiňovaného ratingu v roce 2022 poměrně dobře. ČSOB získalo vysoké hodnocení A+. Na rozdíl od ní pouze bez pomocného znaménka byla ohodnocena i Oberbank AG, která obdržela A. MONETA Money Bank s hodnocením BBB signalizuje středně dobrou důvěryhodnost. Pořad se ale jedná o průměr, má solidní základ, ale existuje určitá míra rizika spojená s jejím provozem. Absence hodnocení pro Trinity bank může být způsobeno tím, že si banka zatím nenechala rating od této společnosti udělat (Cbonds, 2023a; Cbonds, 2024b; MONETA Money Bank, 2020c).

Objektivním ukazatelem, kterým můžeme hodnotit důvěryhodnost banky, je ukazatel kapitálu CET 1. Pro hodnocení dostatečnosti kapitálu banky se používají kapitálové ukazatele, jako je ukazatel kmenového kapitálu tier 1 (CET1). Kapitál CET1 představuje nejvyšší kvalitu kapitálu v souladu s právními předpisy, které regulují bankovní činnost. Tento kapitál obvykle zahrnuje vlastní kapitál, nerozdělený zisk z minulých let a další rezervní fondy. Ty představují ukazatel rizik, která jsou zohledněna v účetnictví dané banky a odrážejí rizika spojené s aktivy, které banka vlastní např. úvěry klientů, hotovost apod., Poměr *kmenového kapitálu tier 1* je vymezen v čl. 92 CRR a jeho vykazování je v souladu s přílohou I prováděcího nařízení Komise (EU) 680/2014. (ČNB, 2024; ECB, 2021)

Podle tohoto ukazatele můžeme konstatovat, že všechny banky mají dostatečně velký kapitál podle tier 1. Velikost tohoto kapitálu je samozřejmě dána velikostí bank čili je pouze logické, že ČSOB jako zástupce velkých bank bude mít největší kapitál atd. (viz tabulka číslo 4). U Oberbank AG je částka udávána v eurech, protože jde o rakouskou banku. Zároveň vykazuje tento ukazatel za celou banku, a ne pouze za pobočky v České republice. Pro lepší přehlednost byly všechny vybrané ukazatele zpracovány do tabulky číslo 4 (ČSOB, 2023b; MONETA Money Bank, 2023d; Trinity bank, 2023b, Oberbank AG, 2023b).

Tabulka 5 Přehled důvěryhodnosti vybraných bank

	Hodnocení klientů	Počet klientů	Ukazatel kapitálu tier1 (CET1)
ČSOB	A+	4 340 000	85 793 000 000 Kč
MONETA Money Bank	BBB	1 500 000	34 000 000 000 Kč
Oberbank AG	A	17 000	3 176 400 000 €
Trinity bank	-	100 000	3 597 578 000 Kč

Zdroj: viz text

Z celkového pohledu při zvážení počtu klientů, ratingu nezávislé agentury a kapitálu bank, lze tedy říct, že všechny sledované banky jsou důvěryhodné, a to i při vkladu nad 100 000 eur. Čili záleží pouze na jednotlivcích, jakou banku si zvolí. Nicméně i tak je nutno zvážit rizika ztráty. A proto by bylo moudré při takto velkém vkladu jej rozložit mezi více bank, a tak snížit riziko ztráty.

3 Porovnání reálné úrokové míry u vybraných produktů s mírou inflace

V této části práce porovnáme nominální a reálné úrokové míry vybraných finančních produktů, konkrétně spořicíh účtů a termínovaných vkladů. Nominální úroková míra je úroková sazba, která je uvedena například ve smlouvě a udává, kolik peněz klient získá za určité období za uložené peníze. Oproti tomu reálná úroková míra je upravená o inflaci, tedy o ztrátu kupní síly peněz v průběhu času. Rozdíl mezi nominální a reálnou úrokovou mírou tedy ukazuje, jaká je skutečná výkonnost peněz po započítání inflačního efektu. Tato analýza se tedy zaměří na jejich vzájemné porovnání.

Pro lepší představení této problematiky si představíme několik modelových příkladů. Zaměříme se na porovnání reálné úrokové sazby v obdobích s různou mírou inflace. Tímto způsobem budeme moci lépe porozumět, jaký je skutečný výdělek klientů a jak velký na něj má vliv inflace.

K výpočtu konečné částky při vkladu na dobu delší než 1 rok použijeme složené úročení. V případě složeného úročení budeme uvažovat pouze úročení polhůtní. Princip složeného úročení spočívá v tom, že výnosy z úroků jsou pravidelně přičítány k původnímu kapitálu a dále se úročí. To znamená, že na konci prvního období se úroky připočítají k původní částce, a spolu s touto zvýšenou částkou se dále úročí. Potom na konci druhého období se nově vzniklé úroky znovu připočítají k celkové částce a znovu se úrok vypočítá z této zvýšené sumy. Tento proces teoreticky pokračuje do nekonečna.

Vzorec pro výpočet složeného úročení na n let zní:

$$K_1 = K_0 * (1 + i)^n$$

kde:

K_1 ...částka na konci období;

K_0 ...částka na začátku období;

i ...úroková míra;

n ...délka úrokového období.

Míru reálné úrokové sazby lze vyjádřit jako rozdíl mezi nominální úrokovou mírou a mírou inflace, což je zjednodušený vztah známý jako Fisherův vztah. Tento vztah můžeme matematicky vyjádřit pomocí následující rovnice:

$$i_r = i - \pi$$

Z této rovnice vyplývá, že reálná úroková míra i_r se dá vyjádřit jako nominální úroková sazba i odečtena o míru inflace π . Tento vztah platí obvykle pro ekonomiky s nízkou mírou inflace a nízkými úrokovými sazbami. V případě, kde je míra inflace vyšší, než nominální úroková míra může být reálná úroková míra záporná. Fisherův vztah potom nemusí platit, zejména pokud jsou míra inflace a nominální úrokové sazby vysoké. V těchto případech je Fisherův vztah méně přesný (Černohorský, 2020, s. 211).

Pro výpočet reálné výše budoucí částky využijeme stejný vzoreček složeného úročení. Bude mít pouze upravenou nominální úrokovou míru i na reálnou úrokovou míru i_r následovně:

$$i_r = \frac{i - \pi}{1 + \pi}$$

kde:

i_r ...reálná úroková míra;

i ...nominální úroková míra;

π ...míra inflace.

V následujících tabulce číslo 5 budeme uvažovat tři období, konkrétně se budeme zabývat roky 2014, 2022 a 2024, ve kterých spočítáme reálnou úrokovou míru. Data jsou brána z časových řad poskytovaných ČNB – konkrétně se jedná se o statistiky úrokových sazeb z vkladů, které udávají roční průměr nominálních úrokových sazeb v procentech. Reálné úrokové míry jsou přepočítány pomocí průměrné míry inflace v daných letech.

Tabulka 6 Nominální a reálná úroková míra v roce 2014, 2022, 2024

2014			
Nominální úroková míra (% p.a.)		Reálná úroková míra (% p.a.)	
Spořicí účet	Termínovaný vklad	Spořicí účet	Termínovaný vklad
0,59	1,40	0,19	1,00
2022			
Nominální úroková míra (% p.a.)		Reálná úroková míra (% p.a.)	
Spořicí účet	Termínovaný vklad	Spořicí účet	Termínovaný vklad
2,78	6,00	-12,32	-9,10
2024			
Nominální úroková míra (% p.a.)		Reálná úroková míra (% p.a.)	
Spořicí účet	Termínovaný vklad	Spořicí účet	Termínovaný vklad
3,13	5,43	1,13	3,43

Zdroj: ČNB ARAD, 2024

Prvním obdobím bude rok 2014, kdy se míra inflace pohybovala na velmi nízké hranici 0,4 %. Nominální úrokové sazby spořicích účtů byly v tomto období 0,59 % p.a. zatímco termínované vklady nabízely úrokové sazby v průměru 1,40 % p.a.

V roce 2022 byla inflace nejvyšší za posledních několik let, dosahující úrovně 15,1 %. Tato vysoká inflace měla vliv na úrokové sazby spořicích účtů a termínovaných vkladů. Spořicí účty nabízely úrokovou sazbu 2,78 % p.a., a termínované vklady měly sazby na úrovni 6,00 % p.a. Po výpočtu reálné úrokové míry, která bere v úvahu inflaci, lze vidět, že se úroková míra snížila až na minusové hodnoty. Tento jev je důsledkem skutečnosti, že i když nominální úrokové sazby mohou být relativně vysoké, inflace tuto hodnotu efektivně snižuje, což má za následek negativní reálný výnos pro klienty. To znamená, že hodnota peněz na spořicích účtech a termínovaných vkladech se v důsledku inflace snížila, což má vliv na celkový výnos z těchto finančních produktů.

Posledním obdobím, které si pro porovnání zvolíme, je současná doba, kdy se ekonomika začíná stabilizovat a míra inflace dosahuje inflačního cíle 2 %. Při této míře inflace banky v průměru nabízí úrokovou sazbu na spořicích účtech 3,13 % p.a. a u termínovaných vkladů 5,43 % p.a. Při této míře inflace se reálné úrokové míry pohybují u spořicího účtu na úrovni 1,13 % p.a. a u termínovaných vkladů dosahuje úroková sazba 3,34 % p.a.

S těmito nominálními i reálnými sazbami budeme dále počítat v následujících modelových příkladech.

3.1 Modelový příklad 1

Klient má k dispozici částku 100 000 Kč, kterou si chce jednorázově uložit do banky a předpokládá, že ji nějaký čas nebude potřebovat. Hlavním kritériem pro volbu investice je pro něj bezpečnost a jistota, aby nedošlo k ztrátě prostředků. Z tohoto důvodu se rozhodl částku uložit a zvažuje možnost spořicího účtu nebo termínovaného vkladu, avšak není si jistý, který z nich by byl pro něj lepší a který mu poskytne možnost většího zhodnocení jeho finančních prostředků.

Následující tabulka poskytuje detailní přehled nominálního a reálného výnosu. Zobrazuje scénář vkladu v rozdílných letech, kdy se lišily úrokové sazby produktů a míra inflace. Dále ukazuje časové období, na které jsou finanční prostředky uloženy neboli kolik peněz by klient získal, kdyby si svůj vklad vybral první rok nebo až po pěti letech vkladu.

Tabulka 7 Modelový příklad 1

2014					
	Nominální úroková sazba % p.a.	Reálná úroková sazba % p.a.	Délka vkladu (rok)	Nominální výnos	Reálný výnos
Spořicí účet	0,59	0,19	1	100 590,00 Kč	100 190,00 Kč
			5	102 985,02 Kč	100 953,62 Kč
Termínovaný účet	1,40	1,00	1	101 400,00 Kč	101 000,00 Kč
			5	107 198,76 Kč	105 101,01 Kč
2022					
	Nominální úroková sazba % p.a.	Reálná úroková sazba % p.a.	Délka vkladu (rok)	Nominální výnos	Reálný výnos
Spořicí účet	2,78	-12,32	1	102 780,00 Kč	87 680,00 Kč
			5	114 694,63 Kč	51 820,63 Kč
Termínovaný účet	6,00	-9,10	1	106 000,00 Kč	90 900,00 Kč
			5	133 822,56 Kč	62 061,09 Kč
2024					
	Nominální úroková sazba % p.a.	Reálná úroková sazba % p.a.	Délka vkladu (rok)	Nominální výnos	Reálný výnos
Spořicí účet	3,13	1,13	1	103 130,00 Kč	101 130,00 Kč
			5	116 660,84 Kč	105 779,14 Kč
Termínovaný účet	5,43	3,43	1	105 430,00 Kč	103 430,00 Kč
			5	130 262,99 Kč	118 367,54 Kč

Zdroj: vlastní výpočty

V prvním uvažovaném roce 2014 můžeme vidět, že i po výpočtu reálného výnosu má klient pořád kladný výnos. Při porovnání vkladů na jeden rok je zřejmé, že se klientovi více vyplatí zvolit termínovaný vklad, kde svůj vklad navýší o 1 000 Kč, zatímco v případě spořicího účtu vydělá pouze 190 Kč. Za předpokladu vkladu na pět let je termínovaný vklad také lepší volbou. Reálný výnos na něm je o 4 147,39 Kč větší než na spořicím účtu.

V roce 2022 v každém případě reálný výnos nedosahuje ani hodnoty 100 000 Kč, které klient původně vložil. Z rozdílu mezi nominálním a reálným výnosem u vkladů na jeden rok, u spořicího účtu i termínovaného vkladu to je -15 100 Kč, není poznat, který produkt se klientovi více vyplatí. Proto porovnejme reálné výnosy. Při vybrání vkladu první rok úročení se klient může rozhodnout mezi ztrátou 12 320 Kč na spořicím účtu nebo 9 100 Kč na termínovaném vkladu. Z tohoto již můžeme konstatovat, že klient by spíše měl volit termínovaný vklad, který má reálný výnos 90 900 Kč. Stejně to platí i při délce vkladu na pět let, kde jsou ale ztráty daleko větší. U spořicího účtu je rozdíl mezi nominální a reálnou sazbou přes 62 000 Kč, v případě termínovaného vkladu je tento rozdíl ještě větší, a to 71 761,47 Kč.

V roce 2024, který byl zvolen pro příklad, je období, kdy dosahuje ekonomika inflační cíl. Největší výnos by klientovi přinesl vklad na termínovaném účtu na pět let, kdy by dosáhl na nominální výnos 30 262,99 Kč a reálný výnos 18 367,54 Kč. Spořicí účet by přinesl pouze téměř polovinu, a to 16 660,84 Kč v případě nominálního výnosu a v případě reálného výnosu 5 779,14 Kč. Proto by lepší volit termínovaný vklad, a to platí i v případě jednoročního vkladu.

3.2 Modelový příklad 2

Klientka se nedávno stala dědičkou finančního obnosu ve výši 2 000 000 Kč. S ohledem na budoucnost a dlouhodobé plány se rozhodla tuto částku "investovat". Avšak její přístup k investicím je konzervativní, preferuje stabilní a předvídatelný výnos. Hlavním cílem je využít tuto částku jako základ pro budoucí hypotéku určenou na nákup menšího domu. Možnosti klientky, při výběru vkladu po jednom nebo pěti letech, zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 8 Modelový příklad 2

2014					
	Nominální úroková sazba % p.a.	Reálná úroková sazba % p.a.	Délka vkladu (rok)	Nominální výnos	Reálný výnos
Spořicí účet	0,59	0,19	1	2 011 800,00 Kč	2 003 800,00 Kč
			5	2 059 700,32 Kč	2 019 072,34 Kč
Termínovaný účet	1,40	1,00	1	2 028 000,00 Kč	2 020 000,00 Kč
			5	2 143 975,27 Kč	2 102 020,10 Kč
2022					
	Nominální úroková sazba % p.a.	Reálná úroková sazba % p.a.	Délka vkladu (rok)	Nominální výnos	Reálný výnos
Spořicí účet	2,78	-12,32	1	2 055 600,00 Kč	1 753 600,00 Kč
			5	2 293 892,51 Kč	1 036 412,64 Kč
Termínovaný účet	6,00	-9,10	1	2 120 000,00 Kč	1 818 000,00 Kč
			5	2 676 451,16 Kč	1 241 221,85 Kč
2024					
	Nominální úroková sazba % p.a.	Reálná úroková sazba % p.a.	Délka vkladu (rok)	Nominální výnos	Reálný výnos
Spořicí účet	3,13	1,13	1	2 062 600,00 Kč	2 022 600,00 Kč
			5	2 333 216,74 Kč	2 115 582,82 Kč
Termínovaný účet	5,43	3,43	1	2 108 600,00 Kč	2 068 600,00 Kč
			5	2 605 259,74 Kč	2 367 350,81 Kč

Zdroj: vlastní výpočty

V prvním roce s velmi nízkou inflací by klientovi finanční prostředky po jednom roce vykazovaly nominální výnos 11 800 Kč a při uložení na pět let 59 700,32 Kč v případě uložení na spořicí účet. V porovnání s tím by jeho reálné výnosy na spořicí účet klesly po upravení o míru inflace, konkrétně na vklad na rok na 3 800 Kč a při pětiletém vkladu na 19 072,34 Kč. U termínovaného vkladu, kde je vyšší úroková sazba, se reálné výnosy pohybují na 20 000 Kč při vkladu na jeden rok a při vkladu na pět let na 102 020,10 Kč. Z toho plyne, že v tomto případě by byl pro klienta vhodnější volbou termínovaný účet.

Při vysoké inflaci sice oba produkty produkují výnosy, ale pouze v případě nominálních výnosů. Reálné výnosy na spořicí účet jsou -246 400 Kč při uložení na jeden rok a ztrátu 963 587,36 Kč při pětiletém vkladu. Termínovaný vklad má menší ztrátu, čili reálný výnos klesne z původně vložené částky dva miliony na 1 818 000 Kč u jednoletého vkladu a na 1 241 221,85 Kč na deset let. Což představuje rozdíl s nominálním výnosem o

302 000 Kč a 1 435 229,31 Kč. Oproti tomu stejný rozdíl u spořicího účtu je nižší při spoření pět let, a to 1 257 479,86 Kč.

Kdyby klient provedl vklad tento rok, jeho reálné výnosy by při vkladu na jeden rok dosahovaly nominálního výnosu 2 062 600 Kč na spořicí účtu a 2 108 600 Kč na termínovaném vkladu. Reálné výnosy se následně sníží o 40 000 Kč. V případě, že by vklad nechal uložený po dobu pěti let se z původního nasmlouvaného výnosu 2 333 216,74 Kč na spořicí účtu po přepočtu s mírou inflace 2 115 582,82 Kč. Podobně to platí i u termínovaného vkladu, kde je nominální výnos na úrovni 2 605 259,74 Kč a reálný výnos o 237 908,93 Kč nižší reálný výnos.

Vzhledem k tomu, že klientova částka nepřekračuje zákonně pojištěnou hranici, může ji vložit na jeden účet. Je však důležité, aby si klient tuto hranici sledoval, a v případě, že by jeho zůstatek dosáhl této hodnoty, je vhodné částku rozložit, aby se minimalizovalo riziko ztráty.

3.3 Modelový příklad 3

Klient, který brzy vstoupí do důchodu, disponuje částkou 10 800 000 Kč získanou z investic. Je důležité pečlivě zvážit, kam tyto peníze umístit tak, aby minimalizoval riziko ztráty, ale zároveň dosahoval atraktivního zhodnocení. Přesun na spořicí nebo termínovaný účet je tedy rozumným krokem, neboť tyto produkty obvykle nabízejí nižší riziko než jiné formy investic jako akcie nebo podílové fondy.

Následující tabulka 9 zobrazuje možné rozdělení vkladů ve sledovaných letech mezi spořicí účet a termínovaný vklad, tak aby klient nepřesáhl výnosy ekvivalentu 100 000 eur. Proto bude tedy zvolena nižší částka 2 250 000 Kč, aby mohla být dále zhodnocena a zároveň nepřesáhla zákonem pojištěnou hranici. Pro lepší přehlednost bude tato hranice přepočítána kurzem 25 Kč/eur tedy 2,5 milionu Kč.

Tabulka 9 Modelový příklad 3

2014					
	Nominální úroková sazba % p.a.	Reálná úroková sazba % p.a.	Délka vkladu (rok)	Nominální výnos	Reálný výnos
Spořicí účet	0,59	0,19	1	2 263 275,00 Kč	2 254 275,00 Kč
			5	2 317 162,86 Kč	2 271 456,38 Kč
Termínovaný účet	1,40	1,00	1	2 281 500,00 Kč	2 272 500,00 Kč
			5	2 411 972,17 Kč	2 364 772,61 Kč
2022					
	Nominální úroková sazba % p.a.	Reálná úroková sazba % p.a.	Délka vkladu (rok)	Nominální výnos	Reálný výnos
Spořicí účet	2,78	-12,32	1	2 312 550,00 Kč	1 972 800,00 Kč
			5	2 580 629,07 Kč	1 165 964,22 Kč
Termínovaný účet	6,00	-9,10	1	2 385 000,00 Kč	2 045 250,00 Kč
			5	3 011 007,55 Kč	1 396 374,58 Kč
2024					
	Nominální úroková sazba % p.a.	Reálná úroková sazba % p.a.	Délka vkladu (rok)	Nominální výnos	Reálný výnos
Spořicí účet	3,13	1,13	1	2 320 425,00 Kč	2 275 425,00 Kč
			5	2 624 868,84 Kč	2 380 030,67 Kč
Termínovaný účet	5,43	3,43	1	2 372 175,00 Kč	2 327 175,00 Kč
			5	2 930 917,21 Kč	2 663 269,66 Kč

Zdroj: vlastní výpočty

Z tabulky je tedy zřejmé, že klient musí sledovat konečný zůstatek na svých účtech, protože v některých případech při vkladu na pět let jeho zhodnocení přesahuje částku 2,5 milionu Kč. Proto by bylo vhodné nejen rozdělit vklad mezi spořicí účet a termínovaný vklad, ale i mezi různé instituce s podobnými úrokovými sazbami, tak aby byly úspory efektivně zhodnoceny.

Jelikož se jedná o částku, která je nad zákonem pojištěný limit, měl by klient tuto situaci řešit, tak aby se vyhnul případnému riziku ztráty. Prvním krokem je volba bezpečné a důvěryhodné finanční instituce. Klient by měl zvolit instituce s vysokou úrovní stability a věrohodnosti, což zahrnuje dobře známé instituce s dobrou reputací a hodnocením. Dalším faktorem je také porovnání úrokových sazeb mezi různými institucemi. Kde je vyšší úroková sazba často spojena s vyšším rizikem. Samozřejmě musí brát v potaz i míru inflace a sledovat, jestli tato úroková sazba alespoň pokryje míru inflace, aby nedocházelo ke ztrátě. Klient taky musí zohlednit případné poplatky, které mu snížily celkový výnos. Správným řešením určitě je diverzifikace. Namísto uložení celé částky na jeden účet by měl klient

rozložit své úspory mezi různé účty nebo dokonce několika typů investic. Tato strategie investování říká, že by se neměl kupovat pouze jeden druh produktů, ale i jiná aktiva jako jsou dluhopisy nebo nemovitosti. Zrovna tak se zaměřuje na více ekonomických odvětví, a to napříč světovými region. Cílem je snížit riziko ztráty – katastrofa postihující jeden sektor nebo odvětví tolik neublíží diverzifikovanému portfoliu tolik jako někomu, kdo veškeré finanční prostředky vložil do jednoho aktiva.

Při výběru mezi spořicí a termínovaným účtem by klient měl zohlednit své finanční cíle, toleranci a potřeby ohledně likvidity. Pokud klient preferuje snadný přístup k penězům, může být spořicí účet lepší volbou. Naopak, pokud klient je ochoten akceptovat určitou míru omezení likvidity, může termínovaný účet přinést i atraktivnější zhodnocení. Konečné rozhodnutí by bylo nejlepší konzultovat s finančním poradcem, který může klientovi poskytnout individuální doporučení a pomoci mu najít nejlepší řešení v souladu s jeho finančními cíli a tolerancí k riziku.

4 Vlastní zhodnocení a doporučení

V analýze nominálních a reálných úrokových měr spořicíh účtů a termínovaných vkladů byl zkoumán jejich vývoj v různých letech s ohledem na míru inflace. Zjištění naznačují, že inflace má významný dopad na skutečný výnos finančních produktů. V období s nízkou mírou inflace jsou rozdíly mezi nominálními a reálnými úrokovými sazbami minimální, zatímco při vysoké inflaci dochází k razantnímu poklesu reálného výnosu, což může klientům způsobit negativní výnosy. Jinými slovy v období vysoké inflace může nastat situace, kdy nominální úroková míra nedokáže pokrýt ztrátu kupní síly peněz a to znamená, že i přes pozitivní nominální výnos může klient skutečně ztrácet peníze.

Rozhodování mezi spořicíh účtem a termínovaným vkladem závisí na konkrétních podmínkách a době investice. V obdobích s relativně stabilními úrokovými sazbami a nízkou inflací si mohou spořicí účty a termínované vklady konkurovat. Naopak když je vysoká inflace, je nutno vybírat produkt, který nabízí vyšší nominální úrokové sazby. Důležité je samozřejmě také zohlednit dlouhodobé finanční cíle a plány klienta a hledat investiční produkty, které jim umožní udržet si kupní sílu peněz a dosáhnout požadovaných výnosů s požadovanou úrovní likvidity.

Volba finanční instituce je také důležitým kritériem, protože má vliv na výsledky zhodnocení. Klient musí vzít v úvahu jeho dlouhodobé finanční plány a jak bezpečnou chce investici. Jedním z nejdůležitějších pro výběr bude velikost úrokové sazby, kterou nabízí instituce na své produkty jako spořicí účty, termínované vklady a další investice. Různé banky mohou mít odlišné úrokové sazby, a tedy volba instituce s vyššími sazbami může logicky vést k vyšším výnosům. Dále je důležité zvážit poplatky spojené s poskytovanými službami. Různé finanční instituce mohou účtovat různé poplatky za transakce, správu portfolia, či jiné služby. Minimalizace poplatků může významně ovlivnit celkové náklady na investice. Dále například rizikový profil a specializace banky jsou dalšími faktory. Některé instituce se mohou specializovat na určité typy investičních produktů a poskytovat specializované poradenství. Je důležité vybrat instituci, která odpovídá klientovu rizikovému profilu a investičním cílům. Kvalita služeb, důvěryhodnost a bezpečnost jsou rovněž důležité. Kvalitní zákaznická podpora, moderní technologie a zabezpečení účtů jsou klíčové pro pozitivní zkušenost s institucí. Dostupnost produktů je též faktorem, který by měl být zohledněn při výběru banky. Široká škála dostupných produktů a služeb může poskytnout větší flexibilitu a možnosti investování.

Je důležité, aby klienti pečlivě zvážili své investiční možnosti a zohlednili míru inflace při rozhodování o výběru finančních produktů. Proto je sledování vývoje ekonomických ukazatelů a přizpůsobení investiční strategie aktuální situaci na trhu je klíčové pro dosažení požadovaných výsledků.

Závěrem lze konstatovat, že volba mezi spořicími účtem a termínovaným vkladem, stejně jako výběr vhodné finanční instituce, jsou rozhodnutí s významnými dopady na osobní finance klientů. S ohledem na míru inflace a aktuální ekonomickou situaci je důležité pečlivě zhodnotit výhody a nevýhody jednotlivých možností a přizpůsobit svou investiční strategii podmínkám trhu. Správná volba může klientovi pomoci dosáhnout požadovaných finančních cílů a udržet si kupní sílu svých peněz v dlouhodobém horizontu. Ovšem, tu správnou volbu si musí každý klient pečlivě vybrat sám.

Doporučením je, aby si klient před výběrem produktu zmapoval trh a zhodnotil, jaký produkt vyhovuje nejvíce jeho potřebám a kritériím, které si předem určí. Celkově je rozhodnutí mezi spořicími a termínovanými účty individuální a závisí na konkrétních potřebách a preferencích klienta. Konzultace s finančním poradcem je také dobrou volbou. Může klientovi pomoci identifikovat nejvhodnější strategii v souladu s jeho finančními cíli a životním stylem. Určitě je dobré zvážit i více možností zhodnotit své volné finanční prostředky, a ne jenom spořicí a termínovaný účet, které má mnoho lidí jako produkt k investování. Kromě spořicího účtu a termínovaného vkladu existuje celá řada dalších typů investic a depozitních produktů, které klient může zvážit.

Pokud by ČNB pokračovala ve své politice a rozhodnutích o úrokových sazbách můžeme v budoucnu predikovat další snížení úrokových sazeb. Samozřejmě zaleží na mnoha faktorech, které by tento vývoj mohlo ovlivnit. Přesné predikce budoucích úrokových sazeb jsou obtížné kvůli nejistotě na trzích a mnoha proměnným. V současné době, vzhledem k nejistotě a změnám v globální ekonomice v důsledku pandemie, může být obtížné dát konkrétní predikci o budoucím vývoji úrokových sazeb.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo navrhnout varianty zhodnocování volných finančních prostředků prostřednictvím spořicíh a termínovaných bankovních vkladů a s využitím výpočtu reálné úrokové míry. Ke zpracování bakalářské práce byla hlavně použita data z veřejně dostupných zdrojů, systémů a databází jako jsou například webové stránky České národní banky, ARAD – systém časových řad a literatura k tématu bankovníctví.

Nejprve jsme charakterizovali depozitní produkty finančních institucí. Srovnali jsme detailněji spořicí účet a termínované vklady. Hlavní rozdíl mezi těmito produkty je, že v případě spořicího účtu můžeme kdykoliv disponovat s vloženými prostředky, u termínovaného vkladu toto není možné, jelikož je smluven na předem stanovené časové období. Vytyčili jsme základní výhody a nevýhody pro klienty. Dále jsme si stručně představili ostatní depozitní produkty v nabídce bank, které jsme rozčlenili na vklady na viděnou, vkladní knížku, vkladové listy, stavební spoření, bankovní dluhopisy, hypoteční zástavní listy a depozitní směnky. Také jsme si v závěru této kapitoly ukázali faktory, které jsou spojeny s depozitními produkty a mají významný vliv na rozhodování klientů a celkovou výnosnost investic. Jde o pojištění vkladů, úročení vkladů a inflaci. Podle zákona jsou pojištěny vklady fyzických osob, ale také právnických osob a podnikatelů, pokud jsou identifikovatelní. Pojištění vkladů v bankách i družstevních záložnách u obou depozitních produktů podléhá výši 100 %, což odpovídá maximálně 100 000 eur. Úročení vkladů můžeme rozdělit podle dvou hledisek na úrokovou sazbu a úrokové období. Dalším skrytým faktorem, který hodně klientů pomíjí, je inflace, jejíž vliv může velmi ovlivnit úspory.

Další část práce se zaměřila na vybrané instituce a jejich nabídku spořicíh účtů a termínovaných vkladů. Vybrali jsme pro srovnání těchto produktů čtyři zástupce bank, které jsou rozčleněny podle velikosti aktiv do kategorie na velké, střední a malé banky. Nejdříve byla popsána jejich historie, odkdy působí v České republice a jaké finanční produkty a služby nabízejí. Dále byla vytvořena tabulka s přehledem spořicíh účtů a termínovaných vkladů těchto vybraných bank, ve které jsou vidět podmínky založení a vedení, minimální a maximální vklad a nejvyšší dosažitelná úrokovou sazba. Následně byly oba druhy účtů porovnány podle jejich výnosnosti, kde u spořicíh účtů vyšel jako nejlepší účet od Trinity bank a u termínovaných vkladů při vkladu na 6 měsíců i na jeden rok Era poštovní termínovaný vklad a při dvouletém vkladu vychází nejlépe účet Bonus+ od Trinity bank. Dalším sledovaným hlediskem byly limity vkladu. Největší maximální vklad nabízí Vkladový účet od Trinity bank, který je omezen horní hranicí 30 000 000 Kč. Posledním

aspektem byla důvěryhodnost bank při vkladu nad zákonem pojištěnou částku 100 tisíc eur. Na toto kritérium se dá dívat ze subjektivního i objektivního pohledu. Pomocí obou těchto hledisek jsme vzali v potaz jejich oblíbenost u klientů, hodnocení nezávislé agentury, která provádí rating a ukazatel kapitálu tier1, který udává dostatečnost kapitálu banky. Závisle na tom jsme vyhodnotili, zda jsou vybrané banky dostatečně věrohodné. Závěrem bylo, že všechny vybrané banky jsou z celkového pohledu důvěryhodné, a to i při vkladu nad ekvivalent 100 000 eur. Nicméně je stále nutné zvážit rizika ztráty, proto by bylo moudré, zejména při takto velkém vkladu, rozložit jej mezi více bank a produktů, a tak snížit toto riziko.

Následovalo porovnání úrokové míry u vybraných produktů s mírou inflace. Porovnali jsme nominální a reálné úrokové míry za předpokladu různých měr inflace – vysoká úroveň míry inflace, inflační cíl a velmi nízkou míru inflace. Pro lepší porozumění této problematice byly vytvořeny tři modelové příklady. V prvním příkladě spolu srovnáváme zhodnocení vkladu 100 000 Kč po dobu jednoho roku a pěti let. Z výpočtů nám plyne, že ve všech letech se více vyplatí termínovaný účet, který nabízí vyšší průměrné nominální úrokové sazby. V případě vysoké míry inflace je zřejmé, že, i vyšší nominální sazby nepokryjí míru inflace, a tak klient přichází o hodnotu svých vložených prostředků. Stejně poznatky přináší i druhý vzorový příklad, který uvažuje vyšší částku vkladu než v prvním příkladě, a to 2 miliony Kč. Klientka má k dispozici částku dvou milionů, které uloží na stejné období jako klient v prvním příkladu, tedy jednoroční a pětiletý vklad. Posledním příkladem je klient, který disponuje částkou 10,8 milionu Kč, což přesahuje zákonem pojištěnou hodnotu. Klient má hned několik možností, jak tuto situaci řešit. Při výběru spořicího účtu nebo termínovaného vkladu je zásadní diverzifikace. Namísto uložení všech finančních prostředků na jeden účet by měl klient rozložit své úspory mezi různé účty.

Závěr práce se zabývá vlastním zhodnocením, které vyplývá z modelových příkladů. Rozhodnutí mezi spořicími účty a termínovanými vklady, stejně jako výběr vhodné finanční instituce, jsou klíčovými rozhodnutími s významnými dopady na finanční situaci klienta. Je nezbytné pečlivě zvážit výhody a nevýhody každé možnosti spoření a přizpůsobit tak investiční strategii aktuálním podmínkám na trhu, zejména s ohledem na míru inflace a současnou ekonomickou situaci. Správná volba může klientovi pomoci dosáhnout jeho finančních cílů a udržet si kupní sílu peněz v dlouhodobém období.

V době, kdy inflace zůstává na nízké úrovni, jsou rozdíly mezi nominálními a reálnými úrokovými sazbami minimální. Avšak při vysoké míře inflace dochází k rapidnímu poklesu reálného výnosu, což může klientům způsobit nemalé ztráty. Což znamená, že v době vysoké inflace nominální úroková sazba nedokáže kompenzovat míru inflace čili i přes zdánlivě vysoké nominální výnosy klient skutečně ztrácí hodnotu svých finančních prostředků. Podle tohoto závěru lze tedy říct, že spořicí ani termínované účty v tomto případě nedokáží ochránit úspory před inflací. V opačném případě, kdy je míra inflace nízká anebo dosahuje inflačního cíle, jsou tyto produkty vhodné k ochraně před inflací i mírnému zhodnocení. Je proto vhodné, aby klient před výběrem produktů pečlivě zmapoval trh a zhodnotil, která alternativa spoření či investování odpovídá jeho potřebám a cílům. Konzultace s finančním poradcem může být také vhodnou volbou. Pokud by Česká národní banka pokračovala ve své nynější politice a rozhodnutích o úrokových sazbách, lze v budoucnosti předpokládat snížení úrokových sazeb. Přesné predikce budoucího vývoje jsou však obtížné kvůli mnoha proměnným, který by mohly úrokové sazby a celou ekonomiku ovlivnit

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BANKOVNÍ ÚČTY – SROVNÁNÍ. *Co je to spořicí účet*. Online. 2023a. Dostupné z: <https://www.bankovni-ucty-srovnani.cz/sporici-ucet/>. [cit. 2023-12-03].
- [2] BANKOVNÍ ÚČTY – SROVNÁNÍ. *Co je to termínovaný vklad*. Online. 2023b. Dostupné z: <https://www.bankovni-ucty-srovnani.cz/terminovany-vklad/>. [cit. 2024-01-14].
- [3] BANKY.CZ. *Co je to Fixní úroková sazba*. Online. 2023a. Dostupné z: <https://www.banky.cz/slovník/fixni-urokova-sazba/>. [cit. 2023-11-11]
- [4] BANKY.CZ. *Oberbank AG*. Online. 2024b. Dostupné z: <https://www.banky.cz/banky/oberbank/>. [cit. 2024-02-06].
- [5] CBONDS. *S&P Global Ratings affirms CSOB (Czech) at "A+" (Local Currency LT credit rating); outlook stable*. Online. 2023a. Dostupné z: <https://cbonds.com/news/2541825/>. [cit. 2024-03-17].
- [6] CBONDS. *S&P Global Ratings affirms Oberbank at "A" (Local Currency LT credit rating); outlook stable*. Online. 2023b. Dostupné z: <https://cbonds.com/news/2616659/>. [cit. 2024-03-17].
- [7] ČESKÁ BANKOVNÍ ASOCIACE. *Úroková sazba*. Online. 2023. Dostupné z: <https://cbaonline.cz/urokova-sazba>. [cit. 2023-11-11].
- [8] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Inflace – druhy, definice, tabulky*. Online. 2023. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace. [cit. 2023-10-08].
- [9] ČERNOHORSKÁ, Liběna. *Komplexní pohled do bankovního světa*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2015a, 2015b. ISBN 978-80-7395-863-3.
- [10] ČERNOHORSKÝ, Jan. *Finance: od teorie k realitě*. Finance. Praha: Grada Publishing, 2020. ISBN 978-80-271-2215-8.
- [11] ČNB. *Aplikované rizikové váhy*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/reseni-krize-na-ft/prispevek-do-mechanismu-pro-financovani-reseni-krize/aplikovane-rizikove-vahy/>. [cit. 2024-03-18].
- [12] ČNB ARAD SYSTÉM ČASOVÝCH ŘAD. Online. 2024. Dostupné z: http://www.cnb.cz/arad/#/cs/display_link/basket__SMIRSTOBVKMIRS405CZK1.SMIRNOOBVKMIRS405CZK1.MCLIRSDAMXRATPECM_. [cit. 2024-04-19].
- [13] ČSAS. *Co je termínovaný vklad*. Online. 2024a. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/financni-slovník/terminovany-vklad>. [cit. 2024-03-14].
- [14] ČSOB. *O ČSOB a skupině*. Online. 2024a. Dostupné z: <https://www.csob.cz/csob/o-csob-a-skupine>. [cit. 2024-02-06].
- [15] ČSOB. *Výsledky za rok/ 4. čtvrtletí 2022 Skupina ČSOB*. Online. 2023b. Dostupné z: <https://www.csob.cz/documents/10710/460146/csob-prezentace-vysledku-4q2022-cz.pdf>. [cit. 2024-03-17].

- [16] ECB. *Co jsou to interní modely?* Online. 2021. Dostupné z: https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/ssmexplained/html/internal_models.cs.html. [cit. 2024-03-19].
- [17] INVESTOPEDIA. *S&P 500 Average Return and Historical Performance*. Online., J. B. MAVERICK. 2024. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/ask/answers/042415/what-average-annual-return-sp-500.asp> [cit. 2024-04-11].
- [18] JANDA, Josef. *Spořit nebo investovat?* Finance. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3670-9.
- [19] KALABIS, Zbyněk. *Základy bankovníctví: bankovní obchody, služby, operace a rizika*. Brno: BizBooks, 2012. ISBN 978-80-265-0001-8.
- [20] MĚŠEC.CZ. *Spořicí účty – srovnání*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/produkty/sporici-ucty/>. [cit. 2024-02-08].
- [21] MONETA MONEY BANK. *Co je pojištění vkladů?* Online. 2023a. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/pojisteni-vkladu>. [cit. 2023-11-26].
- [22] MONETA MONEY BANK. *Historie MONETA Money Bank*. Online. 2024b. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/o-nas/historie>. [cit. 2024-02-06].
- [23] MONETA MONEY BANK. *MONETA MONEY BANK, A.S. (“MONETA“) ANNOUNCES THAT IT HAS RECEIVED FROM S&P GLOBAL RATINGS EUROPE LIMITED REAFFIRMED INVESTMENT GRADE RATING WITH CHANGED OUTLOOK FROM POSITIVE TO STABLE*. Online. 2020c. Dostupné z: <https://investors.moneta.cz/documents/12270853/20115959/mmb-rating-sap-20042020-en.pdf>. [cit. 2024-03-17].
- [24] MONETA MONEY BANK. *MONETA vykázala čistý zisk ve výši 4 miliard korun a nárůst klientských vkladů o 23 procent*. Online. 2023d. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/servis-pro-media/tiskove-zpravy/detail/moneta-vykazala-cisty-zisk-ve-vysi-4-miliard-korun-a-narust-klientskych-vkladu-o-23-procent>. [cit. 2024-03-17]
- [25] NOVÁKOVÁ, V. a V. SOBOTKA, 2011. *Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti*. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET. ISBN 978-80-904396-1-0.
- [26] OBERBANK AG. *Financial Year 2022 at Glance*. Online. 2023b. Dostupné z: https://www.oberbank.at/documents/20195/559187/irglobal_k_gj22_eng.pdf. [cit. 2024-03-17].
- [27] OBERBANK AG. *Historie*. Online. 2024a. Dostupné z: <https://www.oberbank.cz/historie>. [cit. 2024-02-06].

- [28] PENÍZE.CZ. *Největší banky v Česku. Žebříčky podle klientů a peněz za rok 2022*. Online. 2023c. Dostupné z: <https://www.penize.cz/osobni-ucty/440001-nejvetsi-banky-v-cesku-zebricek-podle-poctu-klientu-a-spravovanych-penez>. [cit. 2024-03-19].
- [29] PENÍZE.CZ. *Pohyblivou nebo pevnou?* Online. 2001b. Dostupné z: <https://www.penize.cz/investice/14224-pohyblivou-nebo-pevnou>. [cit. 2023-11-11].
- [30] PENÍZE.CZ. *Termínované vklady srovnání*. Online. 2024b. Dostupné z: <https://www.penize.cz/srovnani/terminovane-vklady>. [cit. 2024-02-08]
- [31] POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9.
- [32] REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 3. vyd. Praha: Management Press, 2002. ISBN 80-7261-031-7.
- [33] S&P GLOBAL RATING. *Intro to credit ratings*. Online. 2024a. Dostupné z: <https://www.spglobal.com/ratings/en/about/intro-to-credit-ratings>. [cit. 2024-03-18].
- [34] S&P GLOBAL RATING. *We are S&P Global*. Online. 2024b. Dostupné z: <https://www.spglobal.com/en/who-we-are/>. [cit. 2024-03-18].
- [35] ŠOBA, Oldřich; ŠIRŮČEK, Martin a PTÁČEK, Roman. *Finanční matematika v praxi*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4636-4.
- [36] TRINITY BANK. *O nás*. Online. 2024a. Dostupné z: <https://www.trinitybank.cz/o-nas/>. [cit. 2024-02-06].
- [37] TRINITY BANK. *Výroční zpráva 1.1.2022 - 31.12.2022*. Online. 2023b. Dostupné z: <https://www.trinitybank.cz/download/1616>. [cit. 2024-03-17].